

Ksiądz infułat Józef Sondej

Ksiądz infułat Józef Sondej

Ksiądz infułat Józef Sondej na świat przyszedł w 1 marca 1914 r. w Mazurach k. Raniżowa w religijnej rodzinie wiejskiej Marcina i Rozalii Sondejów. W środowisku rodzinnym kształtował swą wiarę, poznawał zasady moralne, uczył się szacunku dla drugiego człowieka i jego pracy. Rodzice zapewnili mu też solidne wykształcenie, rozpoczęte nauką w szkole ludowej w rodzinnej wsi, a następnie kontynuowane w I Gimnazjum w Rzeszowie. W tym czasie pogłębiał swoją wiedzę, umacniał charakter, uczył się patriotyzmu, a przede wszystkim rozwijał wiarę, tym bardziej, że już wtedy odczuwał głos powołania do służby kapłańskiej. Zdobyte wykształcenie, poparte zaliczonym w 1934 r. egzaminem dojrzałości, pozwoliło mu na dalszą edukację. Wybrał kierunek zgodny z odczuwanym powołaniem, a więc filozoficzno - teologiczny. Studia te odbył w latach 1934-1939 w Instytucie Teologicznym w Przemyślu. Równocześnie w tamtejszym Seminarium Duchownym uczestniczył w formacji pastoralno-ascetycznej. Ten okres życia uwieńczył 25 czerwca 1939 r. w katedrze przemyskiej przyjmując sakrament kapłaństwa.

Święcenia otworzyły nowy rozdział jego życia - czas posługi duszpasterskiej. Jej realizację rozpoczął od pracy wikariusza we Frysztaku. Z zaangażowaniem pełnił ją przeszło sześć lat, od sierpnia 1939 do końca września 1945 r., czyli przez cały okres wojny i okupacji niemieckiej. Jako młody kapłan z wielką ofiarnością, a niekiedy z narażeniem życia - pełnił tam funkcje duszpasterskie, pozostając w parafii nawet podczas działań frontowych.

Następnie z dniem 1 października 1945 r. przeniesiono go do Strzyżowa, gdzie przez cztery lata (do 1 IV 1949 r.) pracował w charakterze wikariusza i katechety szkół średnich. Dał się tam poznać jako odpowiedzialny wychowawca młodzieży, mający z nią dobry kontakt. Opinia ta wpłynęła na decyzję władz duchownych, które oddelegowały go do pracy na samodzielnym urzędzie katechety szkół średnich. Najpierw uczył religii w II Liceum Ogólnokształcącym w Rzeszowie (1 IV - 8 IX 1949), a później - w Zespole Szkół Budowlanych w Jarosławiu (do 1955 r.). Ten okres jego posługi przypadł na najcięższe lata komunistycznych represji, tzw. okresu stalinowskiego, który głębokim cieniem położył się również na sferze wyznaniowej. Charakteryzował się on oficjalną polityką ateizacji społeczeństwa i walką z religijnością. Praca katechety w takiej atmosferze była niezwykle trudna, a nawet niebezpieczna. Ks. Sondej nie zraził się jednak tymi przeciwnościami, ale z właściwą sobie determinacją ukazywał ludziom, a zwłaszcza swoim wychowankom drogę ku Bogu.

W październiku 1955 r. swoje losy związał z Rzeszowem, a zwłaszcza z parafią pw. Chrystusa Króla, w której podjął posługę proboszcza. Pełnił ją przez blisko czterdzieści lat, do 1994 r., czyli do chwili przejścia na emeryturę. Ten okres to dalsza walka z komunistami o prawa ludzi do wyznawania wiary. Wypełniła go zarówno gorliwa praca duszpasterska, obejmująca różne formy nauczania, szafarstwo sakramentów świętych, sprawowanie służby Bożej i prowadzenie licznych grup religijnych, jak też troska o zaplecze materialne parafii (jego najważniejsze dokonania to m. in. rozbudowa kościoła parafialnego, budowa plebanii i domu katechetycznego) oraz o tworzenie nowych struktur kościelnych. To ostatnie uwidoczniło się głównie poprzez organizowanie ośrodków duszpasterskich w nowo powstających na terenie jego parafii, a także w innych częściach miasta, osiedlach mieszkaniowych. Przy jego bezpośrednim współudziale powstało sześć takich ośrodków. Trzeba tu zaznaczyć, iż działania te prowadzone w okresie komunistycznym napotykały opór, a także represje podejmowane sukcesywnie przez ówczesne władze, m. in. był on stale inwigilowany, wielokrotnie przesłuchiwany i skazywany na karę grzywny.

Ksiądz Sondej podejmował także szereg działań na niwie ponadparafialnej, np. przez długi czas posługiwał jako dziekan dekanatu

rzeszowskiego II (1966-1994), współtworzył i wspierał działalność Duszpasterstwa Akademickiego (od 1970 r.), stworzył zaplecze materialne dla poradnictwa rodzinnego oraz dla Studium Katolickiej Nauki Społecznej Kościoła, sprawował opiekę duchową nad strajkującymi rolnikami, a w czasie stanu wojennego czynnie wspierał działaczy „Solidarności” i pomagał rodzinom osób internowanych.

Okres posługi proboszczowskiej zakończył w 1994 r., kiedy przeszedł na emeryturę. Nie zaprzestał jednak wówczas aktywności duszpasterskiej. Przez cały miniony czas wspierał swoich następców w pracy parafialnej, udzielał się jako spowiednik, przewodniczył wielu uroczystościom na polu parafialnym i diecezjalnym, a jako ceniony kaznodzieja głosił Słowo Boże na licznych uroczystościach.

Niezwykła gorliwość ks. Sondej, a zwłaszcza jego pobożność, oddanie Bogu i ludziom zostały docenione tak przez wiernych, którzy udzielili mu potrzebnego wsparcia i otoczyli szacunkiem, jak i przez władze zwierzchnie, co zaznaczyło się wielorakimi wyróżnieniami. Najpierw uczyniły to władze duchowne, które nadały mu m. in. tytuł prałata papieskiego (1977) i protonotariusza apostolskiego (1995), a następnie władze cywilne, np. od prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej prof. Lecha Kaczyńskiego otrzymał Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski (13 lutego 2008 r.), a od samorządu rzeszowskiego - tytuł Honorowego Obywatela Miasta (1995). Jego skromność, a nawet całą życiową postawę oddają słowa, które wypowiedział po otrzymaniu wyróżnienia prezydenckiego: „Jestem zaskoczony, bo przez wszystkie lata pracy kapłańskiej robiłem tylko to, co do mnie należało”.

ks. Andrzej Motyka